

Zápis z 10. jednání Odborné komise pro rodinnou politiku konaného dne 19. dubna 2016

Místo zasedání: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, Praha 2, zasedací místnost Klub

Čas zasedání: 13:00 – 16:00

Přítomné členky a členové Odborné komise:

	Jméno	Organizace
1.	PhDr. Marie Čermáková	SOÚ AV ČR
2.	Mgr. Radka Dudová, Ph.D.	SOÚ AV ČR
3.	Ing. Otakar Hampl, Ph.D.	MZe
4.	PhDr. Hana Hašková, Ph.D.	SOÚ AV ČR
5.	PhDr. Simona Hoskovcová, Ph.D.	FF UK
6.	Doc. Ing. Robert Jahoda, Ph.D.	MU Brno
7.	PhDr. Věra Kuchařová, CSc.	VÚPSV
8.	PhDr. Ing Marie Oujezdská	Národní centrum pro rodinu
9.	Ing. Hana Popelková	ČMKOS
10.	Mgr. Linda Sokačová	Alternativa 50+
11.	Ing. Jiří Šatava	CERGE-EI
12.	Ing. Štěpánka Tyburcová	MZd
13.	Mgr. Michal Uhl	Sociolog
14.	Mgr. Petr Wija, Ph.D.	Diakonie ČCE

Omluvení členové Odborné komise:

	Jméno	Organizace
1.	Mgr. et Mgr. Lenka Formánková, Ph.D .	SOÚ AV ČR
2.	Mgr. Dalibor Holý	ČSÚ
3.	Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA.	UZS ČR
4.	Mgr. Kateřina Jirková	MPSV
5.	PhDr. Klára Kalíšková, Ph.D.	CERGE-EI
6.	RNDr. Jiřina Kocourková, Ph.D.	PřF UK
7.	Prof. PhDr. Ladislav Rabušic, CSc.	MU Brno

8.	Prof. PhDr. Steven Saxonberg, Ph.D.	MU Brno
9.	Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová	MPSV / Nám. pro soc. a rod. politiku
10.	Mgr. Kateřina Šlesingerová	MPSV
11.	Prof. Ing. Alena Vančurová, Ph.D.	VŠE

Sekretariát Odborné komise:

Mgr. Kateřina Linková Odd. koncepce rodinné politiky

Hosté:

Mgr. Miroslav Jašurek	MŠMT
Mgr. Kateřina Kňapová	Alternativa 50+
Ing. Mgr. Stanislav Kouba	MF
Mgr. Jiřina Kunášková	VO Odd. koncepce rodinné politiky
Ing. Radmila Malá	MF
Dipl.-Pol. Jana Maláčová	ŘO Odboru rodinné politiky a politiky stárnutí
Ing. Bc. Marcel Pitterling, Ph.D.	MF
Mgr. Lenka Reinosová	Odd. koncepce rodinné politiky
Ing. Jana Ryšánková	VO Odd. politiky stárnutí
Mgr. Martina Štýbrová	Odd. koncepce rodinné politiky
JUDr. Lucia Zachariášová	Úřad vlády
Ing. Hana Zelenková, CSc.	Odd. koncepce nepojistných soc. a rodinných dávek

1. Zahájení a schválení programu jednání Odborné komise pro rodinnou politiku (dále jen „Komise“)

Předsedkyně **M. Čermáková** uvítala přítomné, byl schválen program jednání:

Program jednání:

1. Organizační záležitosti – zástupci dalších relevantních resortů a hosté:
 - Ing. Štěpánka Tyburcová (Ministerstvo zdravotnictví)
 - Ing. Radmila Malá, Ing. Mgr. Stanislav Kouba, Ing. Bc. Marcel Pitterling, Ph.D. (Ministerstvo financí)
 - Mgr. Miroslav Jašurek (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy)
 - JUDr. Lucia Zachariášová (ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu)
2. Koncepce rodinné politiky – obsahové připomínky k 5. verzi
3. Kulaté stoly ke Koncepci – příprava
4. Zpráva o rodině – příprava zadání Zprávy o rodině, kterou zpracuje VÚPSV
5. Stanovení úkolů a termínů příštích setkání
6. Různé

S. Kouba navrhl zařadit do druhého bodu nastavení spolupráce s Ministerstvem financí k otázce daní.

O. Hampl vznesl připomínku k doplnění minulého zápisu, ohledně nutnosti analýzy cílů a zhodnocení dopadů navrhovaného zrušení slevy na manžela/manželku bez příjmu / s nízkým příjmem. Nejdříve je nutná podrobná analýza důvodů existence této slevy a dopadů tohoto opatření na ty skupiny rodin, na které je sleva na dani na manžela/manželku bez příjmu /s nízkým příjmem zacílena.

2. Vývoj práce na Koncepti rodinné politiky (dále jen „Koncepte“)

J. Šatava – daňová podpora rodin

Představení opatření navržených v Koncepti, dvě opatření zůstávají k diskuzi – školkovná a problematika daňového bonusu. Cílem opatření je zohlednit náklady péče o děti a minimalizovat distorze stávajícího daňového systému.

Diskuze

S. Kouba nabídl participaci na tvorbě doporučení s tím, že si pro MF vyžádal podklady/výpočty, na základě kterých byl vytvořen svodný materiál. Dále zmínil, že nelze při analýze podpory rodinné politiky pominout daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Tento sociální transfer (z fiskálního pohledu zřetelně absolutně nejvýznamnější), včetně problematiky spojené s daňovým bonusem, by také měl být předmětem analýzy v rámci tvorby Koncepte. Stejně tak další prorodinné slevy.

O. Hampl upozornil, že distorze systému z důvodu slevy na manželku není prokázána. Je nutné analyzovat důvody, proč je sleva na manželku v zákoně nastavená, požadovaná analýza mu nebyla předložena. Cílem této slevy není primárně podpora dětí, ale spravedlnost zdanění pro manžele, kde jeden z nich z řady nejrůznějších důvodů nemá dostatečně vysoký příjem. Odvíjí se od slevy na poplatníka.

H. Popelková upozornila, že snížení pojistného se může negativně promítnout do výše důchodů, záleží, jak dlouho budou přesunuti v kategorii vedlejší činnosti. Podle J. Šatavy obavy o snížení doby pojištění nehrozí – všem se buď zvýší, nebo zůstane stejná.

Bylo dohodnuto, že k tématu bude svolána schůzka.

R. Dudová – Podpora péče v rodině

Představena opatření – dlouhodobé ošetřovné a postavení neformálních pečujících, která byla navržena ve spolupráci s odborem sociálních služeb.

H. Hašková – Mateřská, rodičovská a zapojení otců

Popis, jak je systém nastaven nyní, kdy čerpání rodičovského příspěvku v ČR v rámci zemí OECD patří k nejdelším. Mladí otcové mají podle výzkumů zájem o zapojení do péče.

Nové návrhy k diskuzi:

- navýšení PPM, zvýšení redukčních hranic – k obojímu vytvořil model R. Jahoda.
- PPM pro studentky i v případě, že ještě nemají ukončené studium.

V. Kuchařová – Vzdělávání a služby péče o děti

Navrhovaná opatření nejsou od minulé verze nijak zásadně změněna, minitým vidí prostor především ve větší spolupráci předškolních zařízení s rodinami.

Diskuze

M. Jašurek za MŠMT a **Š. Tyburcová** za Ministerstvo zdravotnictví nabídli součinnost při rozpracování tématu revize vyhlášky č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

S. Hoskovcová zpochybnila argumentaci, že předškolní vzdělávání zlepšuje připravenost na základní vzdělání a navrhla vymazat bod č. 5, protože toto dle výzkumů platí pouze u znevýhodněných dětí, ne obecně. **H. Hašková** souhlasí, že předškolní vzdělávání má velký přínos pro znevýhodněné děti, kvalitní vzdělání však prospěje všem, cílem je nyní nabídnout rodičům volbu tam, kde doposud chyběla.

Byl diskutován problém zdůraznění hodnoty péče v rodině – nemělo by být pouze řečeno, že rodina je místem péče. Zlepšení dostupnosti MŠ však neznamená znevážení rodinné péče, Komise se shoduje na potřebě umožnit svobodnou volbu, která nyní fakticky neexistuje.

P. Fraňková (zastupuje L. Formánkovou) – Flexibilní formy práce

Představena opatření, která jsou cílena především na podporu rodičů pečujících o děti do šesti let a další osoby vyžadující péči.

Diskuze

Podle **O. Hampla** je potřeba doplnit argumentaci, proč se zaměstnavatelům flexibilní úvazky vyplatí a v čem jsou pro firmy přínosné. Uvést k tomu příklady dobré praxe zejména špičkových zahraničních firem, které si tyto výhody uvědomují a vycházejí matkám maximálně vstříc a věnují této problematice náležitou pozornost.

V. Kuchařová + J. Šatava (zastupují D. Holého) – Úvodní kapitola + demografické trendy a socio-ekonomická situace rodin

Byly představeny změny, které proběhly v těchto kapitolách, od minule však šlo pouze o drobné úpravy, doplnění odkazů apod.

Diskuze ke Konceptci obecně

První propočty finančních dopadů budou ve verzi 5.1, která bude rozeslána v pátek 6. 5. Další jednání MPSV s MF tedy proběhne, až budou návrhy rozpracovány.

O. Hampl upozornil na nesprávnost finanční argumentace o výhodnosti podpory předškolní péče.

M. Čermáková odpověděla, že je nutné počítat finanční náklady, tato argumentace tam být musí, jsou to fakta.

J. Šatava slíbil zaslat studii o výhodnosti podpory předškolní péče pro stát O. Hamplovi.

O. Hampl upozornil na to, že problémem není vyhodnocení finančních dopadů jako takové, ale věcná nesprávnost zde uvedené finanční argumentace o výhodnosti podpory předškolní péče ve srovnání s domácí péčí. Správným argumentem je možnost skutečně svobodné volby a budoucí přínos nové generace k dlouhodobé udržitelnosti veřejných rozpočtů.

Podle **O. Hampla** je potřeba při přípravě Koncepce postupovat podle metodiky tvorby veřejných strategií. Pokud zatím nebyla zpracována nová Zpráva o rodině, je potřeba vycházet ze stávající platné Zprávy o rodině z roku 2004, pouze aktualizovat čísla a případně provést rychlou rozdílovou analýzu. Od té doby nedošlo k žádným systémovým změnám v rodinné politice a trendy v zásadě pokračují nebo se dokonce prohlubují. Dále je třeba zmínit a vyhodnotit předchozí koncepce z roku 2005 a 2008. Naplnění cílů dosud platné koncepce z roku 2008 k současnému aktuálnímu stavu zatím není vyhodnoceno – předkládají se jiné cíle, aniž by byly metodicky konzistentně a systémově zdůvodněny. Jsou zmiňovány trendy, aniž by bylo vyhodnoceno, jestli jsou pozitivní nebo negativní, zda je lze nějakým způsobem ovlivnit a zda je případně potřeba proti nim něco dělat. To je potřeba doplnit včetně SWOT analýzy jednotlivých oblastí, aby bylo možné transparentně nalézt shodu na tom, zda výstupům analytické části všichni rozumí stejně.

O. Hampl zároveň navrhl doplnit a citovat další odborné zdroje – např. monografii o rodině od prof. Mlčocha (Ekonomie rodiny v proměnách času, institucí a hodnot z roku 2014), výsledky zásadních prací významného německého ekonoma H. W. Sinna, důležité práce Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí a Národního centra sociálních studií a další.

O. Hampl doporučil dokument nejdříve rozeslat k připomínkám akademické sféry a odborným institucím k odborným připomínkám, a to dříve než bude veřejnosti předložen k diskusi na kulatých stolech. V tuto chvíli podle něho zatím materiál nepředstavuje dostatečné objektivní odborný podklad pro širokou veřejnou diskusi v podobě kulatých stolů.

J. Maláčová připomněla, že cíle rodinné politiky jsou definovány v úvodu Koncepce. Dle Mandátu se má Komise zabývat potřebami rodin, které vycházejí z demografické a socioekonomické situace.

3. Kulaté stoly ke Koncepti

Kulaté stoly proběhnou v květnu, za účasti paní ministryně M. Marksové. Průběh kulatých stolů se bude nahrávat.

Koncepce se bude rozesílat písemně na nepovinná připomínková místa v rámci meziresortního připomínkového řízení.

4. Zpráva o rodině

VÚPSV bude garantovat zpracování Zprávy o rodině, již má na zpracování přidělené finance, zadání je však úkolem Komise. Půjde o odbornou vědeckou studii, která bude čerpat ze všech dostupných dat, která jsou k dispozici.

Bude vytvořena pracovní skupina, jejíž základ bude tvořit **M. Čermáková** a **V. Kuchařová**, dále vedoucí minitymů, další členové budou navrženi.

Bude nastaven harmonogram, zadání bude zasláno Komisi a schváleno per rollam. Všichni tak dostanou možnost připomínkovat navrženou strukturu.

5. Stanovení úkolů a termínů příštích jednání

Podstatný je harmonogram, který byl Komisi rozeslán 1. 4. 2016.

V případě připomínek je třeba kontaktovat vedoucí minitýmů nebo tajemnici K. Linkovou.

Budou zajištěna jmenování pro zástupce přizvaných resortů (K. Linková).

V Praze dne 3. 5. 2016

Zapsala: Kateřina Linková

Zasláno všem členům a členkám Odborné komise dne: 6. května 2016.